

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวน เพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติของอธิบดี
ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

อ.พ. 17/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 17/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวน เพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติของอธิบดี
ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(นายทรงยศ รามสูต เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมาณิช อินทิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาววิภารัตน์ ฌมยา

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอนุชา ดีสวัสดิ์

นิติกรชำนาญการ

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเสาวภา วาสนา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นายกันตภณ สุคันธพงษ์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2567

บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีการคุ้มครองป้องกันรักษาป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ได้ถูกบุกรุกทำลายไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้งป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธารก็ถูกแผ้วถางเผาทำลายไปเป็นอันมาก เป็นเหตุให้เกิดความแห้งแล้ง พื้นดินพังทลาย ลำน้ำตื้นเขิน หรือเกิดอุทกภัย ส่งผลเสียหายต่อการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรง โดยพื้นที่ป่าที่ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดเข้ายึดถือครอบครองหรือทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย กั้นสร้าง (หมายถึง ขุดต้นไม้ ตอไม้ และแผ้วถางเพื่อปลูกสร้าง) ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างอาคาร แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียแก่สภาพแวดล้อมของป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 14) หากฝ่าฝืนจะมีความผิดซึ่งมีโทษทางอาญา (มาตรา 31) เว้นแต่การทำไม้หรือการเก็บหาของป่า ตามมาตรา 15 การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา 16 มาตรา 16 ทวิ หรือมาตรา 16 ตริ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการตามมาตรา 17 การใช้ประโยชน์ตามมาตรา 18 หรือกระทำการตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20 การอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ เหมาะสม เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุดและให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 8 กรกฎาคม 2523 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ได้กำหนดมาตรการการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ของส่วนราชการต่าง ๆ ทุกกรณีต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ โดยจะต้องได้รับอนุมัติให้ใช้พื้นที่เสียก่อน จึงจะเข้าดำเนินการได้ โดยปรากฏว่าได้มีมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 23 มิถุนายน 2563 ผ่อนผันให้ส่วนราชการที่เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต โดยให้ส่วนราชการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการประเภทต่าง ๆ หากโครงการใดยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้ มิให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ป่าไม้ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้ ยกเว้นกรณีฉุกเฉินและมีความจำเป็นในการปรับปรุงและซ่อมแซมเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎร

การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พบว่ามีปัญหาความล่าช้าในกระบวนการขั้นตอนการอนุมัติ โดยต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุมัติหลายเดือน การจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบเรื่องราวคำขออนุญาตต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันจากหลายหน่วยงาน ประกอบกับพื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่ผืนใหญ่ทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบพื้นที่และจัดทำเอกสารประกอบการอนุญาต ส่งผลกระทบต่อโครงการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานรัฐที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานรัฐสามารถสร้างถนนหลักเชื่อมหมู่บ้านในเขตป่าสงวนได้ แต่การปรับปรุงซ่อมสร้างทับถนนเดิมของหมู่บ้านที่มีสภาพชำรุดเสียหาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดทำโครงการปรับปรุงถนนเดิมอยู่ในเขตป่าสงวน

โดยจะซ่อมแซม ลาดยางหรือเทคอนกรีตต้องขออนุญาตอธิบดีกรมป่าไม้ก่อนดำเนินโครงการ และในกรณีหมู่บ้านมีโครงการของรัฐลงในพื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ในเขตป่าสงวนในลักษณะสิ่งปลูกสร้างถาวร ก็ต้องรอใบอนุญาตก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งกว่าจะได้รับหนังสืออนุญาต อนุมัติและตอบกลับ งบประมาณที่ตั้งขอจัดสรรไว้ก็ตกไป

ดังนั้น เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเสนอญัตติศึกษาแนวทางบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวนเพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติของอธิบดี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญยัติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาแนวทางการบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวน เพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติของอธิบดี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (นายทรงยศ รามสูต เป็นผู้เสนอ)	1-1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
1) บริการสาธารณะ	3-1
2) ป่าสงวนแห่งชาติ	3-6
3) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดิน	3-11
4) การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้	3-13
5) การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่ยังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต	3-21
6) กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	3-24
7) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3-27
8) ข่าวกที่เกี่ยวข้อง	3-28

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางบูรณาการร่วมกัน
ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวน
เพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติของอธิบดี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(นายทรงยศ รามสูต เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางบูรณาการร่วมกันระหว่าง
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวนเพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติ
ของอธิบดี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

เหตุผล

เนื่องด้วยกรณีหน่วยงานรัฐจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาบริการสาธารณะในเขตป่าสงวน
แห่งชาติ โดยขออนุมัติอธิบดีกรมป่าไม้ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 พบว่าโครงการพัฒนาบริการ
สาธารณะในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่ผ่านมาเกิดปัญหาความล่าช้าในกระบวนการขั้นตอนการอนุมัติ โดยต้องใช้
ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุมัติหลายเดือน ส่งผลกระทบต่อโครงการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานรัฐ
ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานรัฐสามารถสร้างถนนหลัก
เชื่อมหมู่บ้านในเขตป่าสงวนได้ แต่ปัจจุบันการปรับปรุงซ่อมสร้างทับถนนเดิมของหมู่บ้าน ซึ่งมีสภาพ
เป็นหลุมเป็นบ่อ ชำรุด เสียหาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดมีโครงการปรับปรุง
ถนนเดิมอยู่ในเขตป่าสงวน โดยจะซ่อมแซม ลาดยางหรือเทคอนกรีตต้องขออนุญาตอธิบดีกรมป่าไม้
ก่อนดำเนินโครงการ และในกรณีหมู่บ้านมีโครงการของรัฐลงในพื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ในเขตป่าสงวนในลักษณะ
สิ่งปลูกสร้างถาวร ก็ต้องรอใบอนุญาตก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งกว่าจะได้รับหนังสืออนุญาต อนุมัติและตอบกลับ
งบประมาณที่ตั้งขอจัดสรรไว้ก็ตกไป จึงควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาอย่างการบูรณาการร่วมกันของ
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของคณะกรรมการระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และจังหวัดพื้นที่ในเขตป่าสงวน ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางลดขั้นตอนความซับซ้อนและพัฒนาระบบ
การอนุญาตและการอนุมัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีการคุ้มครองป้องกันรักษาป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ได้ถูกบุกรุกทำลายไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้งป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธารก็ถูกแผ้วถางเผาทำลายไปเป็นอันมาก เป็นเหตุให้เกิดความแห้งแล้ง พื้นดินพังทลาย ลำน้ำตื้นเขิน หรือเกิดอุทกภัย ส่งผลเสียหายต่อการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรง โดยพื้นที่ป่าที่ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดเข้ายึดถือครอบครองหรือทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย กั้นสร้าง (หมายถึง ขุดต้นไม้ ตอไม้ และแผ้วถางเพื่อปลูกสร้าง) ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างอาคาร แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียแก่สภาพแวดล้อมของป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 14) หากฝ่าฝืนจะมีความผิดซึ่งมีโทษทางอาญา (มาตรา 31) เว้นแต่การทำไม้หรือการเก็บหาของป่า ตามมาตรา 15 การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา 16 มาตรา 16 ทวิ หรือมาตรา 16 ตริ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการตามมาตรา 17 การใช้ประโยชน์ตามมาตรา 18 หรือกระทำการตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20 การอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

กรมป่าไม้ได้ดำเนินการบริการประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการตรวจสอบ (เอกสาร หลักฐาน สถานที่) ออกใบอนุญาต (หลักฐานการอนุญาต) และควบคุมกำกับเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ตามที่กฎหมายป่าไม้กำหนด พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมีการครอบครองทำกินกระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวรัฐจึงจำเป็นต้องสงวนคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และในขณะเดียวกันต้องดูแลช่วยเหลือราษฎรในเรื่องที่อยู่อาศัยและทำกินด้วย จึงต้องดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้อง เป็นหลักแหล่ง เหมาะสม และควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่โดยดำเนินการภายใต้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสนับสนุนให้มีการจัดการอย่างมีส่วนร่วม รวมไปถึงการแก้ไขปัญหากรณีส่วนราชการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับการอนุญาต ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้และขอผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่ยังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต เพื่อให้การบริการด้านการอนุญาต การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของราษฎรที่ครอบครองพื้นที่ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ และการแก้ไขปัญหากรณีส่วนราชการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับการอนุญาต ได้รับการแก้ไขและบริหารจัดการที่เหมาะสม รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับการอย่างทั่วถึงตามนโยบายเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด กฎกระทรวง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 ได้เปลี่ยนแปลงอำนาจในการให้ความเห็นชอบการอนุญาตใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติจากอธิบดีโดยความเห็นชอบรัฐมนตรี เป็นอธิบดีโดยความเห็นชอบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีองค์ประกอบเป็นไปตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 มาตรา 13/2 บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา 13/2 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ”

คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีความเห็นว่าควรจัดตั้งคณะอนุกรรมการ 1 ชุด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบกลั่นกรองคำขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเอกสารประกอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติพร้อมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ประกอบกับมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมรวมทั้งเรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมได้ และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมายจึงได้มีคำสั่งคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ 1/2560 ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยปัจจุบันได้มีคำสั่งคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ 2/2565 ลงวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ผ่านมากองการอนุญาต กรมป่าไม้ โดยส่วนคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเดือนละ 1 ครั้ง และจัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งในการประชุมทั้ง 2 คณะในแต่ละครั้งจะมีการบรรจุเรื่องเข้าเพื่อพิจารณาจำนวนไม่เกิน 20 เรื่อง/ครั้ง หรือหากได้รับคำสั่งจากประธานกรรมการฯ ประธานอนุกรรมการฯ กรณีที่มีเหตุการณ์ที่เป็นภารกิจหรือโครงการเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ คณะกรรมการฯ ต้องดำเนินการจัดประชุม

การอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้

- 1 การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 16)
- 2 การอนุญาตให้เข้าไปศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 17)
- 3 การขออนุญาตใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องการเข้าไป การผ่าน หรือการใช้ทาง และการนำ หรือปล่อย สัตว์เลี้ยงเข้าไปภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 18)
- 4 การอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 20)
- 5 การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ (ส่วนภูมิภาค)
- 6 การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ (ในเขตกรุงเทพมหานคร)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ จำนวนทั้งหมด 6 คณะ เรื่องที่เสนอ จำนวน 865 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 774 เรื่อง ทบทวน จำนวน 73 เรื่อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 239 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 232 เรื่อง และทบทวน จำนวน 6 เรื่อง
- 2) การประชุมคณะกรรมการพิจารณากลับกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 204 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 198 เรื่อง และทบทวน จำนวน 6 เรื่อง
- 3) การคณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 52 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 51 เรื่อง และทบทวน จำนวน 1 เรื่อง
- 4) การประชุมพิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในเบื้องต้น (มาตรา 19) มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 90 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 61 เรื่อง และทบทวน จำนวน 16 เรื่อง
- 5) การประชุมคณะกรรมการกลับกรองการอนุญาตให้เข้าไปศึกษาหรือวิจัยวิชาการในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 17) มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 91 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 78 เรื่อง และทบทวน จำนวน 12 เรื่อง
- 6) การประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณารายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 189 เรื่อง ผ่านการพิจารณา จำนวน 154 เรื่อง และทบทวน จำนวน 32 เรื่อง

การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ปีงบประมาณ 2566

1. การออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ปีงบประมาณ 2566 รวมจำนวนทั้งสิ้น 408 ราย เนื้อที่ประมาณ 1,341,623 ไร่ ดังนี้¹

กรณีป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 จำนวน 335 ราย รวมเนื้อที่ประมาณ 1,335,496 ไร่ แบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

วัตถุประสงค์	จำนวน (ราย)	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)
1. เพื่อทำประโยชน์และที่อยู่อาศัย	146	1,258,800
2. เพื่อการไฟฟ้า	26	8,672
3. เพื่อการแหล่งน้ำ	26	5,189
4. เพื่อสร้างถนน	31	2,065
5. เพื่อทางศาสนา	12	167
6. เพื่อสร้างอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน	45	52,451
7. เพื่อการขยะมูลฝอย	2	63
8. เพื่อการเหมืองแร่	23	3,210
9. เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ	1	20
10. เพื่อปลูกไม้ยืนต้น	4	1,421
11. อื่น ๆ	19	3,438
รวม	335	1,335,496

ที่มา: รายงานประจำปี 2566 กรมป่าไม้ (น.51), โดย กรมป่าไม้, 2566. สืบค้น จาก

<https://www.forest.go.th/planning/wp-content/uploads/sites/6/2023/12/เล่ม-รายงานประจำปี-2566-กรมป่าไม้.pdf>

¹ กรมป่าไม้. (2566). รายงานประจำปี 2566. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://www.forest.go.th/planning/wp-content/uploads/sites/6/2023/12/เล่ม-รายงานประจำปี-2566-กรมป่าไม้.pdf>

กรณีป่าตามมาตรา 4 (1) ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 จำนวน 73 ราย รวมเนื้อที่ประมาณ 6,127 ไร่ แบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตารางที่ 2 การออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

วัตถุประสงค์	จำนวน (ราย)	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)
1. เพื่อการไฟฟ้า	9	498
2. เพื่อการแหล่งน้ำ	7	170
3. เพื่อสร้างถนน	15	294
4. เพื่อสร้างอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน	17	2,982
5. เพื่อการขยะมูลฝอย	1	89
6. เพื่อการเหมืองแร่	13	1,420
7. เพื่อการชุด ดิน ทราย	1	10
8. เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ	4	131
9. อื่น ๆ	6	533
รวม	73	6,127

ที่มา: รายงานประจำปี 2566 กรมป่าไม้ (น.51), โดย กรมป่าไม้, 2566. สืบค้น จาก <https://www.forest.go.th/planning/wp-content/uploads/sites/6/2023/12/เล่ม-รายงานประจำปี-2566-กรมป่าไม้.pdf>

2. การตรวจสอบและติดตามเงื่อนไขการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 24 จังหวัด 268 ราย 320 แปลง

ปัญหาอุปสรรค

การพิจารณาการอนุญาตใช้กฎหมายระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี กฎกระทรวง ประกาศ ฯลฯ และอำนาจในการพิจารณาที่แตกต่างกัน ทำให้ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติมีความแตกต่างกัน จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การขออนุญาตใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้ มีขั้นตอนและเอกสารหลักฐานจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ เช่น กรณีของการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวง การขออนุมัติการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าสงวน ต้องให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้พิจารณาอนุญาต จึงจะดำเนินการได้ ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนมากกว่า 3 เดือน จึงไม่ทันต่อการของบประมาณ เป็นต้น

2. กระบวนการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในกรมป่าไม้ เป็นกระบวนการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการล่าช้าส่วนหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาอนุมัติอนุญาตได้ทันที เนื่องจากเกี่ยวข้องกับ

ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ต้องมีการตีความ และหารือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา และหากพื้นที่ดำเนินการคาบเกี่ยวกับหลายหน่วยงาน จังหวัดต้องทำเรื่องเสนอขออนุญาตไปทุกหน่วยงาน รอหนังสือตอบกลับ เพื่อจะส่งผลการพิจารณากลับไปให้แต่ละหน่วยงาน ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมให้ครบทุกหน่วยงาน²

3. ระบบฐานข้อมูลด้านการอนุญาต (Web database) ของกองการอนุญาตเกิดเหตุขัดข้อง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อมูลในเรื่องของการซ้อนทับกับการอนุญาตของผู้ขออนุญาตรายอื่นก่อนนำเรื่องราวคำขออนุญาตก่อนเสนอคณะกรรมการในที่ประชุม

4. ไม่สามารถกำหนดวันประชุม และวันปิดรับเรื่องเข้าประชุมได้ ทำให้การตรวจสอบข้อมูล การจัดทำรายละเอียดวาระการประชุม และเอกสารประกอบต่าง ๆ เกิดความล่าช้า ส่งผลให้การประชุมไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

5. ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยปกติจะดำเนินการจัดประชุม เดือนละ 1 ครั้ง หากมีเรื่องราวคำขอที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องเร่งรัดให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทำให้การประชุมไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ และมีค่าใช้จ่ายเกินกว่างบประมาณที่กำหนด

6. การจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบเรื่องราวคำขออนุญาต ต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันจากหลายหน่วยงาน ประกอบกับพื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่ผืนใหญ่ ทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบพื้นที่และจัดทำเอกสารประกอบการอนุญาตให้ครบถ้วนตามระเบียบก่อนจะพิจารณาออกหนังสืออนุญาตได้ นอกจากนี้มีพื้นที่เป้าหมายบางแห่งยังไม่ส่งคำขออนุญาตพร้อมเอกสารประกอบให้กรมป่าไม้พิจารณาเนื่องจากมีประเด็นพื้นที่ซ้อนทับกับพื้นที่ของส่วนราชการอื่น³

7. กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการอนุญาตมีความแตกต่างกัน ดังนี้

1) ป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 พิจารณาตามกฎหมายกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558 อำนาจในการพิจารณาการอนุญาตเป็นของอธิบดีกรมป่าไม้หรืออธิบดีกรมป่าไม้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) ป่าสงวนแห่งชาติ พิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13/1 มาตรา 16 และมาตรา 20 อำนาจในการอนุญาตเป็นของอธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เช่น มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ ฯลฯ

² กรมป่าไม้. (12 กรกฎาคม 2565). **บันทึกข้อความ เรื่อง ขอรื้อแนวทางแก้ไขข้อจำกัดของการบริหารราชการในจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (ปลดล็อก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. [หนังสือราชการ]. (ทส 1600.9/ว11789). สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <http://edoc.forest.go.th/FILEROOM/CABPDOG/INTDOC/DATA0024/00024774.PDF>

³ กรมป่าไม้. (2566). **รายงานประจำปี 2566**. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://www.forest.go.th/planning/wp-content/uploads/sites/6/2023/12/เล่ม-รายงานประจำปี-2566-กรมป่าไม้.pdf>

8. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ต้องศึกษาและเข้าใจหลักการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และเอกสารประกอบการขออนุญาต รวมถึงศึกษากฎ ระเบียบ และกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องและรวดเร็ว

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ทบทวนขั้นตอน กระบวนการในการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เพื่อปรับปรุง แก้ไขระเบียบกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
2. จัดทำฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. กำหนดวันประชุมที่แน่นอนในแต่ละเดือน เพื่อนำไปวางแผนการปฏิบัติงาน และจัดประชุมให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด
4. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการอนุญาตและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้ยื่นขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า
5. กรณีคำขออนุญาตที่มีการเร่งรัด ติดตาม เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนโดยเร็ว

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาญาติ

การจัดระดับการปกครองในประเทศไทยในปัจจุบัน ได้แบ่งเป็น 3 ระดับ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการแบ่งอำนาจ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงานและด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากระบบโครงสร้าง ระบบงบประมาณ บุคลากรและศักยภาพในการดำเนินงานของการบริหารงานแบบรวมศูนย์ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้าน การบริการและการอำนวยความสะดวกได้ จึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น)¹ เพื่อให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของราชการให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดี ภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำและอาจกระทำได้ รวมทั้งภารกิจและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับการจากถ่ายโอน กระจายอำนาจมานั้น เรียกได้ว่าเป็นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน²

1. บริการสาธารณะ

องค์กรจัดทำบริการสาธารณะ³ แบ่งออกได้ 4 ประเภท ได้แก่

1) บริการสาธารณะจัดทำโดยรัฐ เป็นบริการสาธารณะที่รัฐจะต้องจัดทำเพื่อความมั่นคงและความเป็นเอกภาพของรัฐ ภารกิจที่ประชาชนทั่วประเทศมีส่วนร่วมได้เสียเหมือนกัน ภารกิจที่รัฐจัดทำแล้วมีประสิทธิภาพมากกว่า หรือเป็นกิจการที่ต้องใช้งบประมาณ และเทคโนโลยีขั้นสูง รัฐจึงควรจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ภารกิจด้านการคลัง หน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เป็นต้น

¹ ญทกวี ศิริรัตน์ และคณะ. (มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2565). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การบริการสาธารณะ.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://journal.pbru.ac.th/admin/upload/article/6104-2022-06-20.pdf>. 12 (1), 132.

² สิญัฐ คัดคำส่วน และ เขมิกา ทองเรือง. (2566). การบริการสาธารณะของภาครัฐให้แก่ สังคม และประชาชน วารสาร การบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmli/article/view/260879/176367>.

³ อำนวย บุญรัตน์ไมตรี (2554). การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:ศึกษากรณีการจัดการขยะ. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/255862>.

2) บริการสาธารณะจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการมี 2 ประเภท คือ บริการสาธารณะระดับชาติ ซึ่งรัฐมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำและบริการสาธารณะซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีกฎหมายแบ่งแยกหน้าที่และประเภทของบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทจะเป็นผู้จัดทำ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ 1. บริการสาธารณะทางด้านสุขอนามัย 2. บริการสาธารณะทางด้านเศรษฐกิจ 3. บริการสาธารณะทางด้านสังคม และการศึกษา และ 4. บริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรม

3) บริการสาธารณะจัดทำต่อเนื่องกันระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริการสาธารณะบางประเภทรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกันรับผิดชอบ เนื่องจากกิจการประเภทนี้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมหาชนและเป็นความต้องการร่วมกันของประชาชนทั้งประเทศ เช่น การจัดการศึกษาระดับประถม ซึ่งมีลักษณะเป็นความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำ ส่วนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกิจกรรมต้องใช้เงินทุนสูงจึงควรเป็นหน้าที่ของรัฐ

4) บริการสาธารณะจัดทำโดยเอกชน วิธีการจัดทำบริการสาธารณะโดยเอกชนแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. กิจการการให้บริการสาธารณะของรัฐบางประเภทต้องใช้เงินลงทุนมาก ต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ซึ่งรัฐไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้และทันความต้องการของผู้ใช้บริการสาธารณะ จึงให้เอกชนซึ่งมีความพร้อมเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ 2. การมอบอำนาจ (habilitation) ให้เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะ หมายความว่า การที่รัฐมอบให้เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้เนื่องจากเอกชนไม่ได้มีอำนาจจัดทำบริการสาธารณะ เพราะบริการสาธารณะเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐ และ 3. สัมปทาน (concession) ได้แก่ สัญญาที่ฝ่ายปกครองมอบให้เอกชน เป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะด้วยการลงทุนและเสี่ยงภัยของเอกชนเอง และเอกชนสามารถเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการกิจการที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ

การแบ่งความรับผิดชอบการจัดทำบริการสาธารณะ

เมื่อรัฐบาลมีนโยบายจะกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะจัดทำภารกิจต่าง ๆ แล้ว รัฐบาลควรกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบริการสาธารณะของท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 อย่าง ได้แก่

1) การบริการสาธารณะที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน การจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ ได้แก่ การสาธารณสุข ปลอดภัย และสาธารณูปการต่าง ๆ การประปา ไฟฟ้า ถนน สะพาน การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล การรักษาพยาบาล การจัดการศึกษา เป็นต้น

2) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ ได้แก่ การจัดระเบียบสังคม การรักษาความสงบ การรักษาความปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การดับเพลิง การกู้ภัย

3) การจัดสวัสดิการสังคมและการประชาสัมพันธ์ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อบุคคลด้อยโอกาสยากไร้ พึ่งพาตนเองไม่ได้ การจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ เช่น การรักษาพยาบาล อาคารสงเคราะห์ สถานธนาบาล

การสงเคราะห์คนพิการ เด็กกำพร้า คนชรา เนื่องจากการจัดทำกิจกรรมประเภทนี้จะมีค่าใช้จ่ายสูง รัฐบาลจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบด้านงบประมาณด้วย

4) การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ เช่น การแก้ไขปัญหาภาวะในท้องถื่น (อากาศเสีย น้ำเสีย เสียงดัง) รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

5) การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีหน้าที่ในการส่งเสริมเผยแพร่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

6) การอำนวยความสะดวกและบริการประชาชน เมื่อประชาชนได้รับบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานแล้วประชาชนยังมีความต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีหน้าที่ต้องจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามความต้องการของประชาชนในท้องถื่นแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม การจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ เช่น การขนส่งมวลชน โทรศัพท์สาธารณะ ห้องสมุด สนามเด็กเล่น สนามกีฬา กิจกรรม สันทนาการ การจัดการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

ทางเลือกการจัดทำบริการสาธารณะ การกระจายอำนาจการคลังของรัฐสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดประสงค์เพื่อความผาสุกของประชาชน ลดบทบาทและอำนาจของรัฐทุกระดับ เพิ่มความสามารถในการสร้างผู้บริหาร และการใช้ผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบการบริหารการปกครองที่ดีให้เกิดการสร้างสรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ให้เกิดการพัฒนาศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมและสร้างกระบวนการประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองและสร้างกระบวนการตัดสินใจเรื่องการจัดสรรทรัพยากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรปรับเปลี่ยนพื้นฐานแนวคิดการบริการสาธารณะรวมทั้งวิธีการจัดทำบริการสาธารณะ ได้แก่

1) การปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริการสาธารณะ ได้แก่ (1) ลดความเป็นทางการลงให้เหลือน้อยที่สุด มีการให้บริการที่ตรงไปตรงมาไม่มีขั้นตอนมาก มีระบบการให้บริการที่มีความพร้อมด้านฐานข้อมูล ให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงการบริการได้ง่ายและหลายช่องทาง (2) การให้ภาคเอกชนหรือองค์กรภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น (3) การใช้กลไกตลาดในการจัดทำบริการสาธารณะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้วิธีการตลาดในการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การเก็บค่าธรรมเนียม ค่าการใช้บริการ เป็นต้น และ (4) การสร้างทัศนคติการบริหารท้องถิ่น แบบผู้ประกอบการหน่วยธุรกิจ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคิดว่าองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีความสามารถบริหาร และพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารท้องถิ่นควรคิดค้นกลยุทธ์ และทางเลือกใหม่ มีทักษะในการบริหารนโยบายสาธารณะและการบริหารชุมชน เพื่อพัฒนาระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพและไปสู่ความเป็นเลิศ

2) วิธีการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะเอง (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะโดยการจ้าง (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สัมปทาน (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมทุนกับหน่วยงานอื่น และ (5) การจัดทำบริการสาธารณะโดยการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 67)

(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
(1/1) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 68)

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(12) การท่องเที่ยว

(13) การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

1. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (มาตรา 16)

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณสุขูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง

- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
 - (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
 - (28) การควบคุมอาคาร
 - (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - (31) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
2. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ 1 ต้องดำเนินการตาม “แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

2. ป่าสงวนแห่งชาติ

ป่าไม่มีความสำคัญต่อมนุษย์ สัตว์ และพืชพรรณนานาชนิดที่อยู่ตามธรรมชาติ นอกจากนี้ ป่าไม้ยังช่วยในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ป้องกันภัยจากธรรมชาติอันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน รวมถึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งปัจจัยสี่ของมนุษย์ และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ทั้งนี้ ป่าไม้ของประเทศไทยมีหลายประเภท อาทิ ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าสงวนแห่งชาติ หมายถึง ป่าที่พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481 ประกาศว่าเป็นป่าสงวนและป่าคุ้มครอง ส่วนป่าสงวนอีกกรณีหนึ่งเป็นป่าซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยพิจารณาจากความจำเป็นเพื่อการรักษาสภาพป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ และในกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตของป่าสงวนไว้ด้วย อีกทั้งเมื่อประกาศแล้วต้องปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในหมู่บ้านในเขตที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทราบ) โดยมีแนวคิดเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ กล่าวคือ การสงวนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรป่าไม้ เพื่อประโยชน์ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นป่าสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์จากป่าในเชิงเศรษฐกิจและนำผลประโยชน์จากป่าไม้มาเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการใช้ประโยชน์นานที่สุดจนถึงลูกหลาน⁴ นอกจากนี้ เป็นแหล่งรักษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยว และการศึกษาวิจัยในโครงการต่าง ๆ

หลายปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และเป็นอยู่อาศัย การทำไม้เพื่อการส่งออกที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ระบบนิเวศถูกทำลายเกิดความสูญเสียทางความหลากหลายทางชีวภาพ ปริมาณของป่าที่ใช้เป็นแหล่งอาหารลดลง สัตว์ป่าถูกล่ามากขึ้นทำให้มีปริมาณ

⁴ สำนักการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 สาขาพิษณุโลก. (ม.ป.ป.). **ป่าสงวนแห่งชาติ**. สืบค้น 10 ธันวาคม 2565 จาก http://old.forest.go.th/phitsanulok/index.php?option=com_content&view=article&id=518%3A10&catid=13%3A2010-06-04-06-%25M-%25S&lang=th

ลดลงส่งผลต่อการดำรงชีพของประชาชนรอบเขตป่า⁵ ทั้งนี้ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเป็นปัญหาที่รัฐต้องเข้ามาควบคุมและกำหนดเขตสงวนหวงห้าม ส่งผลให้ชาวบ้านผู้ยากไร้ที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ก่อนและภายหลังที่รัฐประกาศให้เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับผลกระทบมาก

พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 4 (1) บัญญัติความหมายของคำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 4 บัญญัติความหมายของคำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย และ “ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า “ป่า” และ “ป่าสงวนแห่งชาติ” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507⁶ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในประเทศไทย พ.ศ. 2567

ที่	จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ภาค
1	กระบี่	45	1,415,952.00	2.181	ใต้
2	กาญจนบุรี	15	5,014,485.25	8.725	ตะวันตก
3	กาฬสินธุ์	14	1,144,572.33	1.753	ตะวันออกเฉียงเหนือ
4	กำแพงเพชร	9	3,275,970.75	5.24	เหนือ
5	ขอนแก่น	22	1,697,520.00	2.83	ตะวันออกเฉียงเหนือ
6	จันทบุรี	18	1,591,697.50	2.459	ตะวันออก
7	ฉะเชิงเทรา	1	1,517,106.25	2.423	ตะวันออก
8	ชลบุรี	9	906,396.00	1.455	ตะวันออก
9	ชัยนาท	2	78,330.75	0.126	กลาง
10	ชัยภูมิ	11	2,064,839.00	3.451	ตะวันออกเฉียงเหนือ
11	ชุมพร	26	1,944,095.25	3.147	ใต้
12	เชียงราย	30	4,485,966.25	7.617	เหนือ
13	เชียงใหม่	25	12,222,395.87	19.124	เหนือ
14	ตรัง	64	1,475,797.00	2.409	ใต้

⁵ ภูโงง ปัญญาณรงค์ และ ผศ.พนมพร จินดาสมุทร. (กันยายน-ธันวาคม 2556). ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติในภาย-น้ำเหิน : กรณีศึกษาบ้านนาเมือง เมืองคำเกิด แขวงบลีคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 3 (3), 34.

⁶ กุสุมา สุพุทธี. (ม.ป.ป.). ก.บ.ท. 5 กับการโต้แย้งสิทธิใน “ป่า” และ “ป่าสงวนแห่งชาติ” สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/3journal/b220.pdf

ที่	จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ภาค
15	ตราด	14	853,564.50	1.445	ตะวันออก
16	ตาก	15	7,567,768.00	12.899	เหนือ
17	นครพนม	12	565,360.50	0.916	ตะวันออกเฉียงเหนือ
18	นครราชสีมา	29	4,864,238.50	7.887	ตะวันออกเฉียงเหนือ
19	นครศรีธรรมราช	69	1,924,654.25	3.084	ใต้
20	นครสวรรค์	6	1,319,293.25	1.937	เหนือ
21	นราธิวาส	20	695,646.75	1.057	ใต้
22	น่าน	16	6,497,231.62	10.604	เหนือ
23	บุรีรัมย์	22	1,750,069.50	2.678	ตะวันออกเฉียงเหนือ
24	ประจวบคีรีขันธ์	20	1,758,557.50	2.856	กลาง
25	ปราจีนบุรี	3	33,930.00	0.047	ตะวันออก
26	ปัตตานี	15	99,648.00	0.181	ใต้
27	พะเยา	12	2,461,475.00	4.023	เหนือ
28	พังงา	73	1,505,427.00	2.41	ใต้
29	พัทลุง	31	756,469.25	1.149	ใต้
30	พิจิตร	3	3,910.00	0.006	เหนือ
31	พิษณุโลก	13	3,177,301.00	5.249	เหนือ
32	เพชรบุรี	15	2,397,600.00	3.957	กลาง
33	เพชรบูรณ์	13	3,953,455.00	6.892	เหนือ
34	แพร่	27	2,976,888.00	4.969	เหนือ
35	ภูเก็ต	16	105,809.25	0.176	ใต้
36	มหาสารคาม	10	254,312.25	0.418	ตะวันออกเฉียงเหนือ
37	มุกดาหาร	13	1,939,484.00	2.569	ตะวันออกเฉียงเหนือ
38	แม่ฮ่องสอน	9	6,988,528.00	10.525	เหนือ
39	ยโสธร	27	712,822.00	1.133	ตะวันออกเฉียงเหนือ
40	ยะลา	11	668,427.75	1.027	ใต้
41	ร้อยเอ็ด	10	479,307.00	0.758	ตะวันออกเฉียงเหนือ
42	ระนอง	13	1,392,300.50	2.298	ใต้
43	ระยอง	8	513,743.00	0.869	ตะวันออก
44	ราชบุรี	7	1,165,593.75	1.882	ตะวันตก
45	ลพบุรี	4	1,110,108.50	1.858	กลาง

ที่	จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ภาค
46	ลำปาง	33	5,302,474.00	9.749	เหนือ
47	ลำพูน	10	1,830,038.00	3.188	เหนือ
48	เลย	20	4,352,103.00	6.736	ตะวันออกเฉียงเหนือ
49	ศรีสะเกษ	25	1,274,312.00	2.105	ตะวันออกเฉียงเหนือ
50	สกลนคร	16	1,702,151.28	3.044	ตะวันออกเฉียงเหนือ
51	สงขลา	41	1,256,669.00	1.755	ใต้
52	สตูล	18	729,974.55	1.153	ใต้
53	สมุทรสาคร	2	16,208.00	0.026	กลาง
54	สระแก้ว	10	3,630,379.75	5.643	ตะวันออก
55	สระบุรี	8	392,859.75	0.691	กลาง
56	สุโขทัย	12	1,730,974.75	2.871	เหนือ
57	สุพรรณบุรี	7	825,102.52	1.359	ตะวันตก
58	สุราษฎร์ธานี	26	3,643,595.00	5.534	ใต้
59	สุรินทร์	29	1,115,284.00	1.786	ตะวันออกเฉียงเหนือ
60	หนองคาย	8	2,086,775.00	3.427	ตะวันออกเฉียงเหนือ
61	หนองบัวลำภู	6	1,603,647.00	2.39	ตะวันออกเฉียงเหนือ
62	อำนาจเจริญ	10	621,259.88	1.013	ตะวันออกเฉียงเหนือ
63	อุดรธานี	21	2,908,723.50	5.258	ตะวันออกเฉียงเหนือ
64	อุตรดิตถ์	15	3,300,044.75	5.428	เหนือ
65	อุทัยธานี	9	2,828,185.00	4.655	เหนือ
66	อุบลราชธานี	48	3,446,595.75	5.874	ตะวันออกเฉียงเหนือ
รวม		1,221	143,925,404.30	234.39	

ที่มา: ป่าสงวนแห่งชาติ, โดย กรมป่าไม้, 2567, สืบค้น จาก https://data.forest.go.th/dataset/0927753e-c752-463d-8117-679d1b3476cc/resource/89289a06-e74b-4ecd-bdfc-39351f82990d/download/reserv_forest.csv

ตารางที่ 2 ประเภทและจำนวนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่	ประเภท	พื้นที่	หมายเหตุ
1	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (1,221 ป่า)	146,344,406.63	แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ที่ผ่าน การพิจารณาของคณะทำงานพิจารณา แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และคณะทำงาน ถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 308/2558 ลงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2558 และคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 390/2558 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558
2	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในความรับผิดชอบของ กรมป่าไม้	93,206,853.67	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบ ของกรมป่าไม้ (จากการประชุม ร่วมกัน 3 กรม ทส.) หักพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่เตรียมการป่าอนุรักษ์ พื้นที่ ป่าชายเลน
3	พื้นที่ ส.ป.ก. ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ	32,298,158.21	พื้นที่ ส.ป.ก. ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ : ข้อมูลจากคณะทำงานจัดเตรียมข้อมูล ฐานข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงแผนที่ แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ หักพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1 และ 2 พื้นที่เหมาะสมสำหรับ การอนุรักษ์ (Zone C) พื้นที่ป่าสมบูรณ์ แปลงปลูก ฯลฯ
4	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในความรับผิดชอบของ กรมป่าไม้ (หักพื้นที่ ส.ป.ก. แล้ว)	61,906,384.05	พื้นที่ ส.ป.ก. : ตามบันทึกการส่งมอบ ระหว่างกรมป่าไม้กับสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม 30.36 ล้านไร่

ที่มา: พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้, โดย สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565, สืบค้นจาก <https://forestinfo.forest.go.th/Content.aspx?id=10064>

3. การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดิน⁷

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 เรื่อง การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 มีนาคม 2535 เรื่อง ผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มเติม ในการกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยสามารถจำแนกเป็นเขตต่าง ๆ ตามการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ได้ 3 เขต (Zone) ดังนี้

1. เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดไว้ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติอันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดจนทั้งเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษา การวิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้ประกาศเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปแล้ว พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ได้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

- พื้นที่อุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

- พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ตามผลการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี

- พื้นที่เขตอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม พื้นที่ป่าเพิ่มเติม หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีสภาพป่าสมบูรณ์หรือมีศักยภาพเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่ป่าที่มีลักษณะสมบูรณ์ตลอดจนพื้นที่ป่าที่สมควรสงวนไว้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ

- พื้นที่ป่าที่มีความเหมาะสมต่อการสงวนไว้เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาวิจัย

- พื้นที่ป่าที่ห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออยู่อาศัยตามแนวชายแดน

- พื้นที่ป่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

⁷ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (มปป.) มติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการลุ่มน้ำ. สืบค้น 12 มกราคม 2567 จาก <https://epa.onep.go.th/storage/upload/law/kmkkjipibo.pdf>.

- พื้นที่ป่าซึ่งเป็นเขตที่ตั้งแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

- พื้นที่ป่าซึ่งกำหนดเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

2. เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดไว้เพื่อผลิตไม้และของป่ารวมถึงพื้นที่เศรษฐกิจตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่เพื่อการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ และพื้นที่ประสานการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างทรัพยากรป่าไม้กับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรพลังงาน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ตลอดจนต้องไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จำแนกให้เป็นเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

1) พื้นที่พัฒนาป่าธรรมชาติ หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์และมีศักยภาพเหมาะสมในการจัดการป่าไม้ตามหลักวิชาการ เพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าร่วมกัน โดยไม่บุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ต่อไป พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่ป่าโครงการทำไม้ต่าง ๆ
- พื้นที่ป่าชุมชน

2) พื้นที่พัฒนาทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม ซึ่งมีศักยภาพสูงในการฟื้นฟูสภาพป่า สามารถส่งเสริมบทบาทและหน้าที่ของส่วนราชการและเอกชน ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมให้มีไม้ใช้ในประเทศและเพื่อประโยชน์ในด้านอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่อง โดยนำทุกส่วนของไม้มาใช้ประโยชน์ ให้บรรลุผลต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมของชาติ พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่ปลูกป่าภาครัฐบาล
- พื้นที่ปลูกป่าภาคเอกชน
- พื้นที่ปลูกป่าเพื่อใช้สอยในครัวเรือน

3) พื้นที่พัฒนาตามหลักวิทยาศาสตร์ชุมชน หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดไว้เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าในรูปแบบต่าง ๆ โดยการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการตั้งถิ่นฐานให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ การใช้ประโยชน์พื้นที่กระทำในลักษณะของวนเกษตร พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่โครงการตามพระราชดำริ
- พื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง
- พื้นที่โครงการหมู่บ้านป่าไม้
- พื้นที่ที่ราชการออกให้เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิทำกินในพื้นที่เขตป่าไม้ (สทก.)

4) พื้นที่พัฒนาศูนย์พักพิงหรือศูนย์รวมคนต่างด้าวอื่น ๆ หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น แหล่งน้ำ และทรัพยากรธรณีเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- พื้นที่เขตแหล่งแร่
- พื้นที่เขตระเบิดหินและย่อยหิน
- พื้นที่อนุญาตให้ส่วนราชการ และเอกชนใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ

3. เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) หมายถึง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีสมรรถนะที่ดินเหมาะสมต่อการเกษตรหรือศักยภาพสูงในการพัฒนาด้านการเกษตร ตามผลการจำแนกสมรรถนะที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน รัฐสามารถพัฒนาความเป็นอยู่ของราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะจำแนกให้เป็นเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์และเขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ พื้นที่ลักษณะนี้ ได้แก่

- 1) พื้นที่ป่าที่มีสมรรถนะของดินเหมาะสมต่อการเกษตร
- 2) พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตร ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

4. การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้⁸

ลักษณะและขอบเขตของงาน

การขอใช้พื้นที่ป่าไม้ ในส่วนของงานทะเบียนที่ดิน ฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งกระบวนการขอใช้พื้นที่ป่าแต่ละประเภทมีระยะเวลาต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจอนุมัติ เช่น การขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อำนาจการอนุมัติเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อำนาจการอนุมัติเป็นของคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล
- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์
- สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรมป่าไม้
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด)
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

⁸ กรมชลประทาน. (2561). การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้. สืบค้น 12 มกราคม 2567 จาก http://www.ori2.go.th/kmori2/_data/docs/km_61/work_manual/41.pdf.

ประเภทของป่าไม้ที่ต้องขออนุญาตเข้าทำประโยชน์

1. ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

- เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โซน E
- เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร โซน A

2. เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

- ให้ใช้ระเบียบการขอใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยอนุโลม และต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแต่ละประเภทของโครงการประกอบคำขอใช้พื้นที่ด้วย

3. เขตป่าอนุรักษ์โซน C (ในเขตป่าสงวนฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535)

เฉพาะส่วนราชการ หรือองค์การของรัฐ ถ้ามีความจำเป็นต้องขอใช้พื้นที่จะต้องเป็นการดำเนินการตามโครงการพระราชดำริหรือโครงการเพื่อความมั่นคงของชาติ และโครงการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ โดยผู้ขอต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นให้ชัดเจน รวมทั้งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเภทโครงการ แต่ทั้งนี้พื้นที่ที่ขอใช้ต้องไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ตามระเบียบ กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้แล้ว

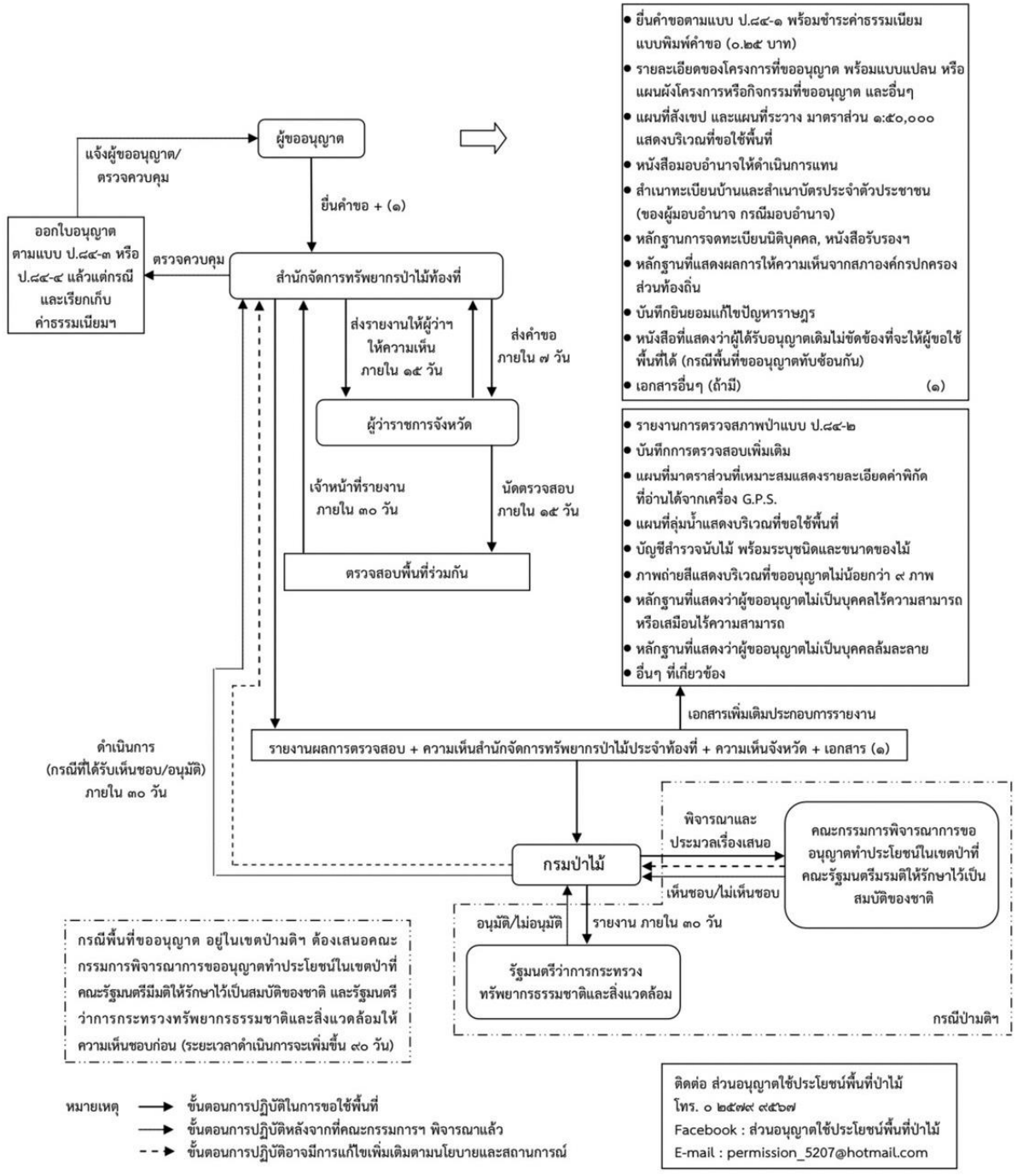
ขั้นตอนขออนุมัติ/อนุญาต

การขอใช้พื้นที่ป่าภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สามารถแบ่งได้ 4 กรณี ประกอบด้วย⁹

- (1) การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้อตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
- (2) การขอใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- (3) การขอเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
- (4) การขออนุญาตเข้าไปศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 17)
- (5) การขออนุญาตใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องการเข้าไปการผ่าน หรือการใช้ทาง และการนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 18)
- (6) การขออนุญาตทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 20

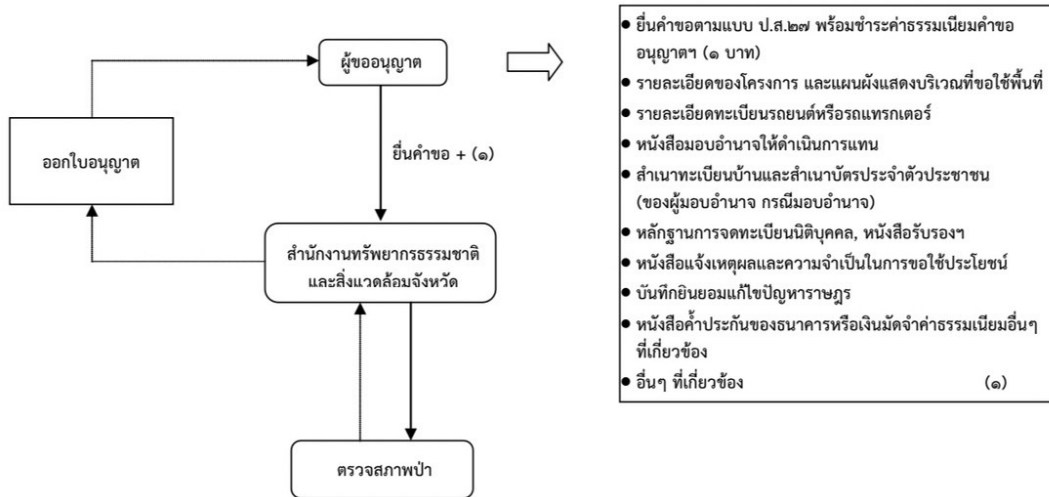
⁹ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2565). คู่มือการอนุมัติ อนุญาต ขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการ (ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2565). สืบค้น 15 มกราคม 2567 จาก http://www.pad.moi.go.th/images/form-download/คู่มือการอนุมัติ%20อนุญาต%20ขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการ_ebook_1.pdf

การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ภาพที่ 1 การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
ที่มา: ขั้นตอนในการขออนุญาต, โดย กองการอนุญาต กรมป่าไม้, 2565, สืบค้น จาก-https://drive.google.com/file/d/1ltN20vpfQwqPx8HvoEcXP_0WbXz1EHa2/view

การขออนุญาตใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องการเข้าไป การผ่าน หรือการใช้ทาง และการนำ หรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา ๑๘)

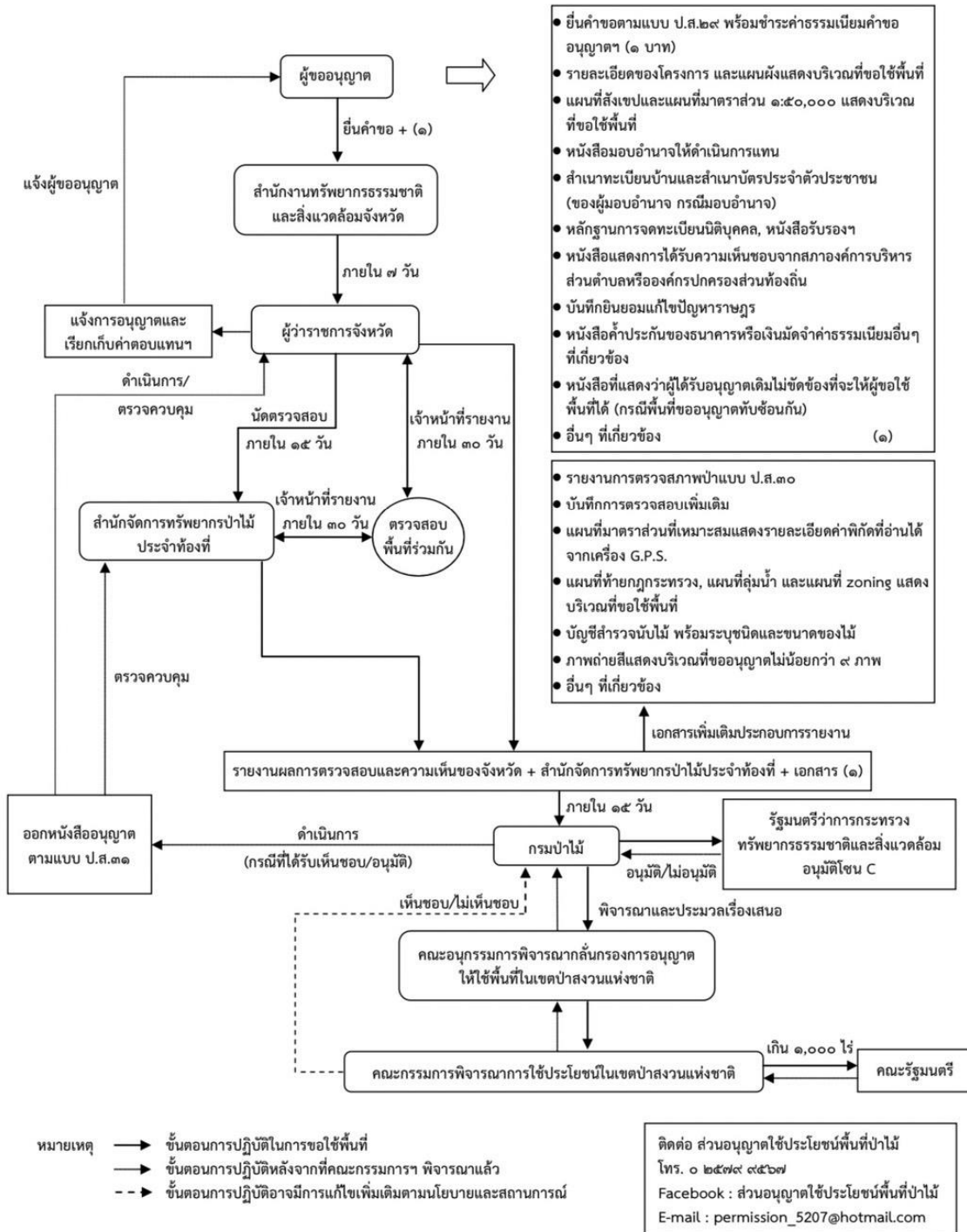

หมายเหตุ → ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
→ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากที่คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว

ภาพที่ 5 การขออนุญาตการขออนุญาตใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องการเข้าไปการผ่าน หรือการใช้ทาง และการนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 18)

ที่มา: ขั้นตอนในการขออนุญาต, โดย กองการอนุญาต กรมป่าไม้, 2565, สืบค้น จาก-https://drive.google.com/file/d/1ltN20vpfQwqPx8HvoEcXP_0WbXz1EHa2/view

การอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา ๒๐)

ภาพที่ 6 การอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 18) ที่มา: ขั้นตอนในการขออนุญาต, โดย กองการอนุญาต กรมป่าไม้, 2565, สืบค้น จาก-https://drive.google.com/file/d/1tN20vpfQwqPx8HvoEcXP_0WbXz1EHa2/view

5. การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณี
ที่ปรากฏว่ายังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต¹⁰

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่มีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์
ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต และให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

2. ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่มีส่วนราชการ
หรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตาม
มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523

สาระสำคัญของเรื่อง

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม
2559 โดยได้จัดประชุมเรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่มีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต
เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2562 ซึ่งในที่ประชุมได้รับทราบรายงานข้อมูลกรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตและได้ดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือกำลังอยู่ในระหว่าง
ดำเนินงาน โดยยังมีได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับการป่าไม้ จำนวน 22,688 แห่ง
ซึ่งต่อมารกรมป่าไม้ได้รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว พบว่ามีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เข้าไป
ทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตใน 74 จังหวัด จำนวน 31,179 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 3 ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตใน 74 จังหวัด

ลักษณะของแผนงาน/โครงการ	จำนวน (แห่ง)	
	ข้อมูลที่หน่วยงาน รายงาน	กรมป่าไม้รวบรวม และตรวจสอบ
1. โครงการเกี่ยวกับการสร้าง/ปรับปรุงถนน	4,610	9,560
2. โครงการเพื่อกิจการชลประทาน (อ่างเก็บน้ำ ฝาย ระบบส่งน้ำ ฯลฯ)	1,822	2,232
3. โครงการระบบประปา/แนวเดินท่อระบบประปา	1,572	1,004
4. สถานที่สาธารณะอื่น ๆ (ห้องน้ำสาธารณะ สนามกีฬา ลานกิจกรรมเอนกประสงค์ ศาลา	1,311	923

¹⁰ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2563). รายละเอียดสรุปผลการประชุมมติคณะรัฐมนตรี ทส. ประจำวันที่ 23 มิถุนายน
2563. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก [http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER083/
GENERAL/DATA0001/00001801.PDF](http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER083/GENERAL/DATA0001/00001801.PDF).

ลักษณะของแผนงาน/โครงการ	จำนวน (แห่ง)	
	ข้อมูลที่หน่วยงาน รายงาน	กรมป่าไม้รวบรวม และตรวจสอบ
5. สถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน มหาวิทยาลัย ฯลฯ)	917	10,401
6. ที่ตั้งสำนักงาน/อาคารปฏิบัติงาน/บ้านพัก ของหน่วยงาน ราชการ	777	1,608
7. โครงการจัดการขยะ (บ่อขยะ หลุมกลบขยะ ฯลฯ)	432	774
8. เพื่อกิจการเกี่ยวกับแหล่งน้ำ (อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ฝายน้ำล้น ฯลฯ)	399	1,519
9. สถานบริการด้านสาธารณสุข	286	895
10. เพื่อก่อสร้างวัด	260	387
11. โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบไฟฟ้า	254	253
12. สถานปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา (ลานปฏิบัติธรรม โบสถ์คริสต์ มัสยิด)	222	157
13. เพื่อกิจการส่งเสริม/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว	91	150
14. กิจการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	84	142
15. เพื่อการเกษตร	43	-
16. เพื่อกิจการทางทะเล (ท่าเทียบเรือ เชื้อนกائنคลื่น ฯลฯ)	35	173
17. ปลูก่อสร้างสวนป่า (อ.อ.ป.)	26	237
18. พัฒนาระบบสาธารณสุขโรค	20	522
19. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (สิ่งแวดล้อม สภาวะทางอากาศ ฯลฯ)	15	8
20. เพื่อกิจการโทรคมนาคม	13	14
21. สถานีเพาะพันธุ์ ศึกษาวิจัย และดูแล พืช/สัตว์	11	33
22. กิจการของโครงการหลวง	-	40
23. กิจการรถไฟ	-	6
24. ไม่ระบุ/อื่น ๆ	9,488	141

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2562 และกรมป่าไม้ได้จำแนกประเภทโครงการเป็น 24 กิจกรรม (เพิ่มจากข้อมูลที่ส่วนราชการรายงานในที่ประชุมหารือฯ คือ กิจการของโครงการหลวงและกิจการรถไฟ)

ที่มา: รายละเอียดสรุปผลการประชุมมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ 23 มิถุนายน 2563 (น.11-12), โดย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2563. <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER083/GENERAL/DATA0001/00001801.PDF>

2. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหากรณีที่ดินส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ก่อนได้รับอนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมป่าไม้จึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่ดินส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต และให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต และให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ดังนี้

2.1 การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ทุกกรณีของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว หรือกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ เห็นควรผ่อนผันให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปได้ โดยให้ส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ต่อไป ทั้งนี้ ให้พิจารณาเฉพาะส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้ว หรือยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ภายใน 180 วัน นับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

2.2 กรณีที่ดินส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (รายงาน Environmental Impact Assessment : รายงาน EIA) ของโครงการประเภทต่าง ๆ ตามแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ก่อนการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ทุกกรณีของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินงานโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องเสนอรายงาน EIA ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายต่อไป

2.3 การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ของส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐทุกกรณีจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ โดยจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้ก่อน จึงจะเข้าดำเนินการได้ หากปรากฏว่ายังมีส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตอีกซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการตามข้อ 2.1 และ 2.2 แล้ว ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

2.4 มิให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ป่าไม้ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้

2.5 ในกรณีฉุกเฉินและมีความจำเป็นในการปรับปรุงและซ่อมแซมเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎร ให้สามารถดำเนินการไปพลางก่อนได้และแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบภายหลัง ตัวอย่างเช่น กรณีเกิดเส้นทางหรือถนนที่ยังไม่ได้รับอนุญาต ถูกน้ำไหลบ่าทำให้ทางขาด ประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อน ซึ่งต้องเป็นกรณีฉุกเฉินและจำเป็นจริง ๆ ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามมาตรการข้างต้น ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 (เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้)

3. นอกจากนี้ กรมป่าไม้ได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการอนุญาตใช้พื้นที่ป่าไม้ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐรวมทั้งของเอกชน โดยได้วางกรอบแนวทางปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ นโยบาย แผนการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และกำหนดประเภทและขอบเขตหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการขออนุญาต และการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท

6. กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 56 “รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน”

มาตรา 250 “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย”

มาตรา 251 “การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้”

พระราชบัญญัติป่าไม้พุทธศักราช 2484

มาตรา 4 “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ใด ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

มาตรา 4 “ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเล ที่ยังมีได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 13/1 ในกรณีที่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ และในบริเวณดังกล่าวมิให้นำมาตรา 14 และมาตรา 16 มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าที่ดินในบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์มีแนวเขตทับที่ดินซึ่งบุคคลได้รับประโยชน์ตามมาตรา 14 อยู่แล้ว ให้การรับประโยชน์ในที่ดินส่วนที่เป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

นั้นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติสภาพาบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ระเบียบ

1. ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2565 (มาตรา 13/1)

2. ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2565 (มาตรา 16)

3. ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2565 (มาตรา 20)

4. กรณีพื้นที่ขอใช้ประโยชน์อยู่ในเขตจำแนกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 เขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม (Zone C) ต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2554 เรื่อง ทบทวนการกำหนดประเภทและขนาดโครงการของหน่วยงานของรัฐที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม (วันที่ 13 กันยายน 2537)

มติคณะรัฐมนตรี

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้

2. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2537 เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ 18 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 “จะไม่อนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A อีกไม่ว่ากรณีใด”

3. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 เรื่อง ขอบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1

4. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่ปรากฏว่ายังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต

5. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ขอยกเวลาในการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563

7. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม¹¹

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment ย่อว่า EIA) หมายถึง การประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสุขภาพหรือความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางลบ รวมทั้งความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ภัยพิบัติต่อสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรง

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจนิยามได้ว่าเป็น “กระบวนการเพื่อการบ่งชี้ ทำนาย ประเมิน และบรรเทาผลกระทบทางชีวภาพ สังคม และผลกระทบที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีต่อข้อเสนอการพัฒนาใด ๆ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจให้ลงมือดำเนินการได้” วัตถุประสงค์ของการประเมินก็เพื่อให้เป็นการประกันได้ว่าผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อมก่อนทำการอนุมัติให้ดำเนินโครงการที่มีผู้ขออนุญาตดำเนินการ

ข้อดีของ EIA คือ ช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในโครงการนั้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นคืนกลับมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด นอกจากนี้ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักบริหารหรือผู้ประกอบการว่าสมควรดำเนินโครงการนั้นต่อหรือไม่ การทำ EIA จะเป็นประโยชน์อย่างมาก หากได้รับการวางแผนป้องกันปัญหาต่างๆ ตั้งแต่ขั้นตอนศึกษาความเหมาะสมของโครงการและช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลังดำเนินโครงการไปแล้ว โดยในรายงาน EIA จะมีการกำหนดมาตรการป้องกัน และติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบเป็นหัวข้อหลักที่สำคัญของรายงานอีกด้วย

การจัดทำ EIA ประกอบด้วย การศึกษาครอบคลุมระบบสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน คือ

1. ทรัพยากรกายภาพ เป็นการศึกษาถึงผลกระทบ เช่น ดิน น้ำ อากาศ เสี่ยง ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง
2. ทรัพยากรชีวภาพ การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อระบบนิเวศน์ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ปะการัง เป็นต้น
3. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เป็นการศึกษาถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งทางกายภาพและชีวภาพของมนุษย์ เช่น การใช้ประโยชน์ที่ดิน
4. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต จะเป็นการศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อมนุษย์ ชุมชน ระบบเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงทัศนียภาพ คุณค่า ความสวยงาม

¹¹ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม. <https://www.onep.go.th/การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม> สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

การขออนุญาตใช้พื้นที่ต้องจัดทำรายงานประกอบการพิจารณา ดังนี้

EIA รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment)

IEE รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination)

EC รายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Checklist).

EAR รายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Report)

ตารางที่ 4 โครงการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์	ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 Zone C	ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 Zone C	ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 Zone C	ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 Zone C	ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 Zone C
สถานที่ปฏิบัติงาน	EIA	EC	EC	EC	EC
ถนน-ขยาย/ สร้างใหม่	EIA	EIA	IEE	IEE	IEE
สายส่งไฟฟ้า	EIA	IEE	IEE	IEE	IEE
ท่อลำเลียง	EIA	≥ 5 กม. IEE	≥ 5 กม. IEE	≥ 5 กม. IEE	≥ 5 กม. IEE
อ่างเก็บน้ำ	EIA	50-500 ไร่ IEE ≥ 500 EIA	50-500 ไร่ IEE ≥ 500 EIA	50-500 ไร่ IEE ≥ 500 EIA	50-500 ไร่ IEE ≥ 500 EIA
คำขอตามมติ ครม. 23 มิถุนายน 2563	EAR	ถนน-EIA	EAR	EAR	EAR

ที่มา: โครงการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (น. 12), โดย กรมป่าไม้, 2565, สืบค้นจาก

<https://chiangrai.mnre.go.th/attachment/iu/download.php?WP=qUlcNktjpQugZKq>

[CGWOghJstqTgcWat0pQWgA3p4GQAgG2rDqYyc4Uux](https://chiangrai.mnre.go.th/attachment/iu/download.php?WP=qUlcNktjpQugZKq)

8. ข่าวกที่เกี่ยวข้อง¹²

1. วันที่ 9 ตุลาคม 2566 ที่ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้แทน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุกพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในนามชมรมนายกองค้การบริหารส่วนตำบล แม่ฮ่องสอน จำนวน 42 แห่ง ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีนผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจังหวัด แม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายประมาณร้อยละ 98 ซึ่งที่ตั้งชุมชนและพื้นที่สาธารณะและ พื้นที่สำหรับจัดทำโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งมีทั้งหมด 50 แห่ง และหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะอื่น ไม่สามารถ

¹² นายก อบต.ยกจังหวัดแม่ฮ่องสอนยื่นหนังสือถึงนายกา เร่งแก้ปัญหาไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ได้เหตุติดข้อกฎหมายป่าสงวน- อุทยานฯ แน่ชงมติ ครม.ผ่อนปรน 3 สส.ต่างพรรค-นายก อบจ.ร่วมหนุน. (2566). สำนักข่าวชายขอบ. สืบค้น 12 มกราคม 2567 จาก <https://transbordernews.in.th/home/?p=35874>

จัดทำโครงการพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหรือซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหายสำหรับบริการประชาชนในท้องถิ่นได้ แม้ว่าจะได้รับอนุมัติงบประมาณจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วก็ตาม

โครงการพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหรือซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย จำนวน 6,743 โครงการ แต่เนื่องจากต้องห้ามตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ประกอบกับมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินการใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และต้องได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้ก่อนจึงจะเข้าดำเนินการได้ หากไม่ได้รับอนุญาตก่อนให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และมีให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ป่าไม้ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าไม้

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความกันดารเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก ยังมีหมู่บ้านอีกจำนวนมากที่ไม่มีถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยางถึงหมู่บ้าน ทำให้การเดินทางจากหมู่บ้านไปในเมืองมีความลำบากมาก และไม่มีไฟฟ้าใช้ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ หากเกิดปัญหาภัยพิบัติทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายหรือสิ่งสาธารณูปโภคได้รับความเสียหาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่มีอำนาจเข้าไปดำเนินการได้ จะต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้หรือกรมอุทยานฯ ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนได้

การกำหนดข้อห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ และการไม่ดำเนินการอนุญาตให้จัดทำโครงการสร้างสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นดังกล่าวข้างต้นนี้ ยังขัดกับหลักสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ มาตรา 56 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ประกอบกับการที่กฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรมป่าไม้หรือกรมอุทยานฯ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติอนุญาตแต่เพียงผู้เดียว โดยในทางปฏิบัติมีการออกระเบียบที่จะต้องผ่านกระบวนการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ทำให้โครงการทุกขนาดทั่วประเทศ แม้จะเป็นโครงการขนาดเล็กของท้องถิ่น ก็จะต้องส่งไปขออนุญาตที่ส่วนกลางทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว ทำให้การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ดำเนินการจริงเป็นไปอย่างล่าช้า โดยในส่วนของกรมป่าไม้ั้นในแต่ละปีอธิบดีกรมป่าไม้สามารถพิจารณาและอนุมัติได้ไม่เกิน 500 โครงการ ขณะที่โครงการถูกส่งไปขออนุญาตและค้างอยู่มากกว่า 60,000 โครงการ แสดงให้เห็นว่าแนวทางและวิธีการแบบเดิมใช้ไม่ได้ และตัวระเบียบขั้นตอนการขออนุญาตกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน”

ขอให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี 23 มิถุนายน 2563 และเร่งรัดผลักดันให้ออกมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันการเข้าดำเนินการใช้พื้นที่ในเขตป่าโดยอนุโลม หรือใช้อำนาจทางบริหารสั่งการใด ๆ เพื่อผ่อนผันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชน รวมทั้งดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชนในเขตรับผิดชอบได้ ไม่ว่าจะเป็นโครงการในแผนข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือโครงการที่ได้รับการอุดหนุนเฉพาะกิจและตามภารกิจทั่วไป เพื่อตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และประโยชน์ของประชาชนต่อไป

2. วันที่ 1 เมษายน 2565 ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้กำกับให้กรมป่าไม้เร่งรัดการออกหลักฐานการอนุญาต และการแก้ไขเบียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนเร็วที่สุดโดยมีมติเห็นชอบการขอใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) และคำขออนุญาตทั่วไปรวม 17 คำขอ เช่น จังหวัดนครพนม ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงหมู ดำเนินโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ตำบลอุ่มเหมา อำเภอนาทมุนี จังหวัดนครพนม กรมชลประทาน ขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูลุ่มข้าวและป่าภูเพ็ก และพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงชมพูและป่าดงกะเมอ ตำบลห้วยยาง อำเภอนาแก จังหวัดสกลนคร ใช้เป็นที่ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานพระพุทธศาสนา ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูลังกา สร้างวัด ที่พักสงฆ์เทพนิมิตร์สถิตธรรม ตำบลหนองซอน อำเภอนาทมุนี จังหวัดนครพนม โดยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดภายใต้โครงการธรรมจักรสีเขียวอย่างเคร่งครัด และบริษัท กาญจนบุรี เอ็คซ์โพลเรชั่น แอนด์ ไมนิ่ง (เค็มโก) จำกัด ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาพระฤาษีและป่าเขาบ่อแร่ แปลงที่ 1 เพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม การอนุรักษ์ และนันทนาการ ตำบลชะแล อำเภอนาทม จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งทุกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าทำประโยชน์ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด¹³

¹³ ทส.ไฟเขียวใช้พื้นที่ป่าหลังมีคำขอค้าง 17 เรื่อง. (2565). **ไทยพีบีเอส (Thai PBS)** สืบค้น 12 มกราคม 2567 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/314179>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร